

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr.
Félévre 5 frt — kr.
Negyedévre 2 frt 50 kr.
Egy órára 1 frt — kr.
 Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó irodájában (kis-esapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr.
 Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdij minden külön beiktatásért 30 kr.
 Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr
 Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulánál és a szerkesztőségben. Kéziratok vissza nem adatnak.

Önvédelmi harc.

Debreczen, július 16.

(—a.) A függetlenségi párt, melynek nagy hatalma és ereje a most folyó képviselőházi vitában szintén fényesen kitűnt, a közigazgatás javaslattal szemben szabatosan körülírta álláspontját. Kimondta pártunk, hogy óhajtja, kívánja s akarja a közigazgatási javítását, — s ha a kormány olyan törvényjavaslatot nyújt be, mely a közigazgatást tényleg javítja, azt nem fogja ellenezni; de a kormány által benyújtott javaslatot, melyben árnyéka sincs annak, hogy a közigazgatás javulna általa, sőt vakmerően centralizációra tör s a nemzetet önkormányzati és szabad választási jogától akarja megfosztani, el nem fogadhatja s megbuktatására mindent elkövet.

A függetlenségi párt nem védi a Tisza által körülmélt vármegyéket, melyekben a főispáni hatalom kibővítése megcsönkította, megbénította az önkormányzatot, — nem védi a mai választási rendszert, mely nem egyéb leplezett ki-nevezésnél. De igenis védi a nemzetnek veszélyeztetett önkormányzati jogait, a közszabadság biztosítékát, — kívánja, hogy az önkormányzati jogok tiszta formájukban állítsanak vissza, — követeli a választásoknál a szabadságot és tisztaságot, — követeli, hogy a vármegyei rendszerből mindazon intézmények kiküszöböltesse, melyek a vármegyék megrontására, önkormányzatuk meghamisítására létesítettek.

Hogy a kormány javaslata e kiválmakkal merőben ellenkezik, azt már számtalanszor volt alkalmunk kimutatni. Természetes tehát, hogy az ilyen »reform«, mely rombolásra s jogfosztásra tör, a függetlenségi pártnak és a nemzetnek nem kell s hiába erőlködik a kormány, e javaslatot nem lesz képes törvényerőre emelni.

A függetlenségi párt első sorban a nemzet jogait, az ezeréves alkotmányunkban gyökerező önkormányzati és szabad választási rendszert védelmezi, de küzdelme egyúttal önvédelmi harc is.

A véderő-vita óta ugyanis kiadták a jelszót, hogy a függetlenségi pártot, mely a képviselőházban a tősgyökeres magyarságot képviseli, ki kell irtani, meg kell semmisíteni. A függetlenségi párt fontos politikai tényezőnek, nagy hatalomnak bizonyult, melytől megdöbbenek Bécsben s belátták, hogy az összmonarchia eszméje hajótörést szenved a függetlenségi párt erején és magatartásán. Ki kell tehát irtani ezt a veszedelmes, rebellis pártot. Így támadt a közigazgatás államosságának gondolata, illetve e gondolat felújítása, mert a közigazgatás államosságát, a korlátlan centralizáció behozatalát anno Bach és már előbb is megkísérelte a bécsi kormányzat, de minden kísérlet sikertelennek bizonyult.

A mit a múltban erőszakkal nem tudtak elérni, azt akarják most alkotmányos uton keresztül vinni. Ez a kísérlet

is meddő marad, mert a mint a folyóvíz kiveti magából a hullát, úgy a magyar nemzet is mindig elég erős arra, hogy a szabadsága ellen intézett merényletet visszautasítsa, visszaverje s megtorolja.

Ha pedig bekövetkeznék azon eset, melyet mi lehetetlennek tartunk, hogy a javaslatból mégis törvény válik: akkor a magyar szabadság ügye örökre elbukott. Akkor többé Magyarországon ellenzéki párt, főleg pedig függetlenségi párt nem létezhetik, mert agyon-nyomnak, eltipor-nak minden ellenzékét az óriási hivatalos apparátus segélyével. Ezért mondjuk mi, hogy a függetlenségi párt most egyúttal önvédelmi harcot is folytat, mert a közigazgatási javaslat éle egyenesen a függetlenségi pártnak van irányozva, az egész javaslat a függetlenségi párt megrontására van kigondolva.

Hasonló önvédelmi harcot folytatnak a vidéki függetlenségi lapok is, melyeket a vármegyei hivatalos közlönyökkel akarnak tönkre tenni. Eddig is mindent elkövettek megrontásukra, ezentul pedig, ha a javaslatból törvény lesz, a hivatalos apparátus segélyével fognak bennünket, veszedelmes ellenzéki skriblereket, meggyöngíteni s ha lehet, kiirtani. Sokat tudnánk arról írni, hogy mennyi rosszakarattal, mennyi ellenséges indulattal kell egy vidéki ellenzéki lapnak megküzdeni, de mi a saját panaszainkkal nem szoktunk előhozakodni. Egyet azonban mégis előhozunk, azt nevezetesen, hogy a közügyekre vonatkozó információ útja máris el van előlünk zárva. —

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

»Remény-vesztett.«

(Rajz.)

A »Debreczen« eredeti tárczája.

Közel napok egyik délutánján, midőn ebéd utáni rendes sétáimat tevém, utam a budai város-major gesztenye-sorába vezetett. Ezen első látogatásom nyújtott alkalmat arra, — hogy egy boldogtalan leánygyermek átéltszenvedéseinek rövid kivonatával megismerkedhessem. Emlékembe véstem, mit feledni nem tudok, untalan előttem lebeg ezen szerencsétlennek mosolyra nem indítható halovány arca, az a sokat mondó beesett nagy fekete szeme — valahányszor reá gondolok, annyiszor összeszorul szívem.

Egy kis séta után egy ülőpadra telepedtem le, hogy az ottani kellemes levegőt, egy szivarka elköltése mellett élvezhessem. Tekintetem az átellenben levő padra esett, rajta egy alig 16 évesnek látszó leány foglalt helyet. Éber figyelemmel kísértem mozdulatait, hol a földre, hol az égre szegezte nagy fekete sze-

meit, mintha végső kétségbeesésében az ég urához fohászodnék vigaszért — pedig a földre vágyik, szenvedései után nyugalmat óhajt. Hol kezeit kulesolja, hol pedig egy tárgyat göresösen szorit. Ezek láttára gondolatokba mélyedtem; vajjon ezen szerencsétlen természetnek mi baja lehet, hogy ennyire megtörte a szenvedés. Kíváncsiságom erőt vett rajtam s elhatároztam — ha lehetséges lesz, — úgy kifogom tudni, vajjon mi, avagy ki okozta ily megindító levertségét. — Helyemről felkeltem, egyenesen felé tartva, illő tisztelettel köszöntem, zavarában szóhoz nem jutott, csupán mérő szemembe nézett, mintha mondaná: hagyjak békét. Egy másod perczig szótlanul álltam, lábam gyökeret vert, mozdulni nem tudtam, önmagamban tanakodtam, mi tevő legyek.

Végre csendet törve, szaggatott hangon magam bemutatva kérdém, ki okozta e nagy fájdalmat, mit arczáról olvasok? Szemeit rajtam kétszer, háromszor végig járatá, mintha belsőmben szeretne látni, meggyőződést szerezni arról, hogy csakugyan szájalom-hangja-e az, mely engem készített, hogy hozzá ily kérdést intézek? Mozdulatából kivevém, hogy óhajom nem ellenzi, bátorságot vevén, mellette helyet fog-

laltam. Ismét csend, szívem mind jobban jobban, erősebben dobogott. E gyermek leánynak ártatlansága mellett, arczáról tükröző mély fájdalom érzékenyített; hangot adni képtelen voltam. Egy lágy bánatos hang ütö fülém. Ön előbb azt mondá, hogy nekem nagy bajom lehet, azt hiszem, öné nagyobb, mert nálam nem vehette észre, mit itt látok — s szememre mutat. Önkénytelenül szememhez kapok, mely könnyben uszott. A válasz egy keserű mosoly volt; óh mily szép, s magasztos, ha ember emberrel megosztja fájdalmait, a természet ritka adománya a szívjóság. Ilyennek szerettem volna látni övéimet, mint a milyennek e néhány percz óta önt felismertem, vége mindezeknek; utána vagyok, elvesztettem mind azokat, kik legdrágább, s becsesebb kincseim voltak, tovább nem szólhatott, zokogásba tört ki, kezeibe rejté halovány orcáját.

Mennyire fáj, leírni nem, de csakis érezni tudtam a boldogtalan gyermek nem érdemelt fájdalmát. Batiz zsebkendőjével letörle könnyel túlaradt orcáját, s felém fordult, remegve bár, kezem megfogá, alig halható hangon folytató: ön ép oly nemesszívű, mint kit szeretnem nem szabad; s egy mély sohaj lebbent el ajkáról —

Hiába megyünk mi például személyesen föl a városházára, vagy hiába küldjük oda tudósítónkat, nekünk semmiféle aktába nem engednek belepillantást, sőt eldugják azokat előlünk az asztal-fiókba. Legfeljebb a polgármesteri jelentést és a népesedési statisztikát közlik velünk, míg a félhivatalos lapok sokkal több előzenységre találnak.

Hát még akkor, ha országos költségen létesítenek a vármegyei hivatalos közlönyök, mi vár reánk: azt csak mi, ellenzéki hírlapírók tudjuk elképzelni.

Mi azonban bizunk saját erőnkben, bizunk ügyünk diadalában, bizunk az igazságban, mely mellettünk van, bizunk a szabadság eszméjében s tudjuk, hogy a most folyó nagy harcban nem a szabadság eszméje veszít, hanem kudarcot vall a reakció rémes kísértete, mely három század óta ólálkodik nemzeti jogaink körül!

Országgyűlés.

A képviselőház ülése július 15-én.

A közigazgatási javaslat részletes tárgyalása tegnap még mindig csak a cím körül forgott, s széles alpra fektetett politikai diskussziókat árjalt indította meg. Mocsáry Lajos, Herman Ottó és Győry Elek szónoklatai foglalták el az egész ülést. Győry Elek határozati javaslatot nyújtott be, melyben a junktimot az eddigi igényeknél is erősebb feltételek mellett követeli.

Ülés végén Horánszky Nándor és Ugron Gábor interpelláltak a fiúmei zavarások ügyében.

Gróf Szapáry Gyula miniszterelnök kijelentette, hogy ő már az interpellációk előtt intézkedett az összes adatok megnyerésére s mihelyt alaposan informálva lesz, azonnal felelni fog az interpellációkra.

Mocsáry Lajos kívánja a régi vármegye teljes visszaállítását. Az ugynevezett garanciális törvényekre mit sem ad.

Herman Ottó ismétli amaz aggodalmait, hogy a kormány még inkább járszalagra akarja venni a társadalmat és megbénítani az öntevékenységet. Kész harcolni a végtelékig, mert a kormány és a többség a reakció te-

rére lépett. Így a nemzetet reá kényszerítik a forradalmi térére.

Beöthy Ákos személyes kérdésben szólt fel.

Győry Elek: A címet semmiképp sem tartja megfelelőnek, mert a javaslatban mindenről van szó, csak a vármegyéről nem; azt kellene mondani, hogy a »bürokrácia behozataláról« szól. Polemizálva Hadik Sándor gróffal, kijelenti, hogy ő nem védelmezte az osztályuralmat. Elismeri, hogy a magyar magnások közül igen számosan a nemzetnek hasznára voltak, de voltak, olyanok is, akik nemzetellenes törekvéseket istáptáltak. Hagyjunk már fel a könnyelmű kitérítésekkel. Korlátozzuk a cím- és rangkört. Nem lesz jobb közigazgatásunk a kinevezés után, hanem csak a kormány mindenhatósága fog még inkább növekedni. Szeretné, hogy a parlament megóvassék mindentől, a mi a beléje vetett bizalmat megrendíti. Nem érti, hogy kérhet garanciákat az erős többség. A kormánynak módjában állt a megnyugvás érzetét növelni. Maga a miniszterelnök is kijelentette annak idején, hogy több, a reformra vonatkozó javaslatot kívánna a nyári szünet alatt kidolgoztatni, hogy minél előbb betervezhesse. Így tehát a nyári szünetre a miniszteriumnak is szüksége van. Mondja ki ezenkívül a kormány, hogy a megígért törvényjavaslatokat együttesen terjeszti szentesítés alá.

Erre vonatkozólag határozati javaslatot terjeszt be.

Az ülés végén megtartatnak az interpellációk.

Horánszky Nándor hosszabb indoklás kíséretében, a következő interpellációt intézi a miniszterelnökhöz:

Interpelláció a miniszterelnök urhoz.

Tekintettel a fiúmei rendőrségnek a napi sajtó útján nyilvánosságra jutott hivatalos jelentésére és azon tüntetésekre, melyek ezen jelentés szerint Fiumében őfelségének, a királynak ottani tartózkodása alatt történtek, kérem a miniszterelnök urat: 1. Szándékozik-e hatályos intézkedéseket tenni az iránt, hogy azon tüntetések szabályszerű eljárás útján megtoroltassanak, egyszersmind a Fiume városában állomásozó 79-ik gyalogezred onnan haladéktalanul elhelyeztessék. 2. Szándékozik-e mielőbb tárgyalásokat indítani az iránt, hogy a jelenleg Fiume városában létező horvát gimnázium onnan lehető sűrűsösen eltávolíttassék. 3. Szándékozik-e az 1881—84-iki országgyű-

lés által kiküldött regnikoláris bizottság működésének megszakadt fonálát újból felvenni és az annak jelentésében foglalt határozati javaslat értelmében részint kormányzati, részint törvényhozási uton mindazon intézkedéseket kezdeményezni, melyek a Magyarország és Fiume közötti kapcsolat szorosabbra fűzése céljából Horvát-Szlavonország járulása nélkül és a fennálló törvények keretén belül keresztülvihetők.

Az interpelláció közöltetni fog a miniszterelnökkel.

Ugron Gábor ugyan e tárgyban interpellál. Valóságos lázadás az a magyar király tekintélye ellen, ha a közös hadsereg tagjai bántalmazni mernek magyar állampolgárokat, mert magyar területen magyar nyelven merők üdvözölni a magyar királyt. A miniszterelnöknek tudomást kellett nyernie az esetről s ha nem, akkor Fiume kormányzója rosszul teljesíti kötelességét. A Jellachich-ezred katonái azt fogják hirdetni, hogy Magyarországot meg lehet gyalázní, mert belső gyöngesége miatt nem képes magának elégtételt szerezni. Az eset óta husz nap telt el s még nem történt semmi. Ha a nemzet 1879-ben le nem mond elszállásolási jogáról, most maga parancsolhatná ki azt az ezredet. Felolvassa a hivatalos jelentésből egy tiszt nyilatkozatát, hogy szeretne a nép közé lőni. Az a tiszt, a ki így nyilatkozik nem katonának született, mert hiányzik belőle a katona vitézsége és lovagiasága, az hóhérnak született. Interpellációja így hangzik:

Tekintve, hogy a hadseregnek hivatása a belső békét és a törvényes rendet megőrizni, nem pedig a békét zavarni és a törvényes rendet megváltoztatni; tekintve, hogy a hadsereg szolgálatban álló tagjainak el van tiltva minden politikai tüntetés; tekintve, hogy a katonaság fegyelmetlensége megingatja a belső konszolidáltágunkba vetett hitet, háborítja a haza belső és külső ellenségeit és a nemzeti-ségek népeinél téves feltevésekre nyújt alkalmat; kérem a miniszterelnök urat:

Van-e tudomása arról, hogy őfelségének Fiumében való időzése alkalmával a 79-ik gyalog ezred legénysége, még tisztje is, megfélekedve a Felső iránti tiszteletéről, politikai tüntetésben kicsapongó módon résztvevett? Ha nincs tudomása, szándékozik-e hivatalos értesítéseket beszerezni? Ha volt is, van is tudomása, mit tett azon célból hogy a kihágás katonai részesei megbüntettessenek és az ezred

szülőim tőle örökre elszakítottak. Felém hóhérek kezeivel, egy kis érembe foglalt arcképet mutatott; s monda, ez ő, kit jobban szerettem életemnél, ez volt első szerelmem tárgya, s lesz is, — utolsó lehettemmel is csak az ő nevét hangoztatom, s a kis arcképet ajkaihoz emelte, susogva e nevet ejtő ki: édes Jenőm! s ehallgatott.

S én mintegy delejes álomból ébredező, magamhoz tértem, s kérdém, ha megengedi, hogy ekként szólítsam: édes kisasszony! reám nézett, fejével helybenhagyólag intett, volt oly kegyes nagybecsült bizalmával megajándékozni én mint legjobb barátja, mint testvérje, kérem ismertesse meg velem élettörténetét, egy kis szünet — vegre megszólalt, ám legyen. Kezembe adá a kis érembe foglalt arcképet, s monda: »Ez az, kit e világon önzetlenül, a legjobban szerettem, az egymás iránti tiszta vonzalmunkat soha szavakba nem foglaltuk, csupán szemünk árultak el azt a mennyei boldogságot, melyet magunknak a jövőről alkottunk; mily édes volt jövőm feletti merengésem álma, s mily keserű lett ébredésem csalódása.« Itt elakadt, tovább folytatni nem tudta, reá pillanték, kétségbeesve vevém észre, hogy keble mennyire hullámszik, s ihleg, s arca hideg

marványnyá változott, homlokán a halál verejték gyöngyözik. Fájdalma óriási, könnyezni már nem tudott. Az istenért kisasszony, esdve kérem, mondja mi baja, rögtön orvosért szaladok. Jéghideg kezével kezem megragadá, azt nem engedhetem, ha tisztel egy mindenkitől elhagyatott szerencsétlen leányt, ugy e helyről nem mozdul addig, míg én e padot itt nem hagyom. Megtörle arczát s felegyenesedve még ezt monda: alig egy pár órája szüleim kitaladtak, házukból örökre kiutasítottak, azért, mert ezt a — az arcképre mutatott — szegény, de becsületes, nemes szívű ifjút szerettem Holnap — ha ugyan ily időben s helyen önt itt találom, ugy tovább részletesen elmondom, — s hi nem jönnek, sajkán akadt a szó, vártatva folytatá, akkor gondoljon egy boldogtalan »remény-vesztett« leányra. Kezem megszorítá, a nélkül, hogy köszönt volna, sebes léptekkel a gesztenye soron végig, a városnak tartott. S én mint egy megkövülve mozdulatlanul ülve néztem utána mindaddig, míg a fekete csipkével díszített bordó-ruha szemem elől el nem tűnt.

Egész nap s éjjel átéltem napi eseményemen tündöttem. Istenem, mily szánalomra-méltók az ily szerencsétlen gyermekek, s mily meg-

vetendők az oly szülők, kik gyermekek boldogságát megvetve, őket a megsemmisülés örvényébe dobják. Másnap alig vártam az időt, hogy a kitézött helyen megjelenjek; óra óra után telt, vártam nap-estig, ismételve két három napon át, hasztalan, nem jött, pedig mennyire vártam, főczélom az volt, hogy őt megmentsem. Kiletét nem tudtam soha meg. Boldogtalan teremtés, nagy szenvedései alatt lelke talán megőrt. Szülei is sirathatják gyermekeket, s vele együtt vesztett boldogságukat is.

Szekrényossy Lajos.

Gondolatok.

A fájdalom daczossá és büszkévé teszi áldozatait.

A társadalom épületének hazugság a vakolata: ha e vakolat lehull, visszataszítón rut az épület.

Az ember meggyűlöli önmagát és azt mondja, hogy ez világyűlölet.

Szeretjük a nőket, a kiket szépeknek találunk és szépeknek találjuk azokat, a kiket szeretünk. Ez kellemes czirkulus víziózus.

meglazult fegyelme szilárd kézzel, várakozás nélkül helyreálltassék?

Dr. Szapáry Gyula miniszterelnök még nem kapta kézhez a hivatalos jelentéseket, de be sem várva az interpellációkat, intézkedett, hogy a jelentések neki megküldessenek. Ugron Gábor még be nem bizonyított dolgokat tényeknek vesz s ezekre alapítja állításait, de a ház függeszti fel ítéletét addig, míg a hivatalos jelentések betérjeshetők lesznek.

Ugron Gábor csak azt jegyzi meg, hogy nem vette azokat a dolgokat tényeknek s mindig hozzátette, hogy „ha igaz”.

Az ülés végén Szilágyi Dezső igazságügyminiszter betérjeszti a határ- és földmérés jelek megrogálására vonatkozó büntetőjogi határozatokról szóló novellát. Egyszer mind jelzi hogy a kuriai bíraskodásról szóló javaslatot a szombati ülésen fogja betérjeszteni.

Ülés vége 2 órakor

A parlamenti helyzet. Gr. Szapáry miniszterelnök, mint a szabadelvű párt előtt kijelenté, csak az esetre volna hajlandó a parlamenti tárgyalások elhalasztásába egyezni, ha az ellenzék részéről oly határozott nyilatkozat tétetnék, mely biztosítékot nyújtana arra, hogy az államosítási javaslat letárgyalása még a delegációk ülészaka előtt befejezethessék. E miniszterelnöki jelentés képviselőházi körökben s különösen a függetlenségi párt körében élénk beszélgetés tárgyát képezte. E körök úgy vélekednek, hogy az ellenzéki árnyalatok minden elhatározásának sikere egyedül a függetlenségi párttól függ, mivelhogy csupán e párt képes a törvényjavaslat letárgyalását vagy megakadályozni, vagy biztosítani. E párt azonban — mint vezető férfiai vélekednek — egyáltalán nem hajlandó arra, hogy a javaslatnak ez országgyűlésen törvényerőre emelését elősegítse, sőt még azt sem látja lehetőnek, hogy a miniszterelnök kijelentését tárgyalás alá vegye mindaddig, míg a garanciajavaslatok egész szövegükben nyilvánosságra nem jönnek — s míg megnyugvást nem nyer az iránt, hogy ezeket a szabadelvű párt komolyan akarja s egészben vagy lényeges részeiben el nem ejti, mint tette Tisza miniszterelnöksége alatt. A czirkulus vicziózus tehát megvan s a részletes tárgyalás most már szakadatlanul folytatni fog. A függetlenségi párt tagjai úgy vélekednek, hogy a részletes tárgyalás ép oly tárgy ilagosan és nyugodtan fog e párt által vezetett, mint vezetett az általános tárgyalás. A kuriai bíraskodásról szóló javaslatot Szilágyi igazságügyminiszter e hét folyamán még előterjeszti s ha az egyetemesen jó hatást fog előidézni, ez némileg szelidítheti a pártok közti viszony me-revségét.

A szociál-demokraták új programja. A német szociál-demokrata párt új programmot állított fel, melynek legfigyelemreméltóbb része az, a mi — belőle kimaradt. Elhagyták a közös munkakötelezettség s az egyenlő jog szerinti munkatermék-felosztás elvét. — Egyebekben fenntartották a régi főpontozatokat: a munkaeszközök átalakítását közös tulajdonná s a két nem jogainak és kötelességeinek egyenlőségét. A mai társadalmi rend alapján a munkásvédelmi törvényhozás mellett egy csomó radikális politikai reformot követelnek, minő pl. az, hogy a népnek joga legyen törvényeket indítványozni s azokat elvetni, bírakat választani, béke és háboru felett dönteni a népképviselő utján stb. A jogszol-

gáltatás és az orvosi segély ingyenes legyen s az indirekt adók eltörölendők. — Ezek az új program főbb pontjai. A német lapok egyértelműleg konstatálják, hogy ez az új program valamivel kevésbé radikális a réginiél.

BELFÖLD.

Az állam költségvetési előirányzat most folyó összeállításánál — mint a P. Corr. budapesti levelezője értesül — ragaszkodnak ahhoz az elvhez, hogy az összköltségvetés kerete ki ne terjesztessék, úgy hogy a fedezet, még közepes pénzügyi évben is kielégítő lehessen. A kabinet összes tagjai számolnak Wekerle Sándor pénzügyminiszter amaz elvével, hogy a pénzügyi egyensúly veszélyeztetése, avagy megingatása elkerültessek, a miért is a beállítandó új kiadási tételeket ehhez az elvhez alkalmazzák.

Vegyes hírek. Uj kir. ügyészek. A király Kűchler Gyula fehértemplomi törvényszéki bírót a beszterezébányai és dr. Stipl Károly budapesti büntető járásbírói albirót a kalocsai ügyészséghez ügyészsze kinevezte. — A határjelek büntetőjogi védelme tárgyában az igazságügyminiszteriumban törvényjavaslat készült, Szilágyi a törvényjavaslatot már közelebb be is nyújtja a képviselőháznak. — Uj telekkönyvi hatóság. Az igazságügyminiszter a pestvidéki törvényszék területében fekvő szentendrei kir. járásbírósgót, saját területére 1891. évi november hó 1-től kezdve telekkönyvi ügyekben bírói hatáskörrel ruházta föl. — Haynald hagyatéka. Kalocsáról írják, hogy Haynald bíboros végrendekezése folytán a Haynald-alap legalább is 600 ezer forintot fog örökölni s hogy így a kiválóan népnevelésügyi czélok előmozdítására létesített Haynald-alap legalább is 1 millió 200 ezer fortra emelkedik. Az uradalmi pénztári számadások alapján dr. Haynald bíboros érsek közvezélu adakozásai 5 millió 600 ezer forintra rugnak.

KÜLFÖLD.

A koleráról nagyon aggasztó híreket táviratoznak Triesztből. — Az a hír érkezett oda Atthenből, hogy Massauahban borzasztó módon dühöng a kolera. Egy házban valamennyi lakó meghalt. Napok teltek, míg a szomszédok ezt észrevették; természetesen akkor már feloszlásnak indult valamennyi holttest. El sem temették őket, hanem rájuk gyujtották a házat s úgy hamvasztották el az egész ragály fészket. Az európaiak közt különösen pusztít a járvány. A hőség irtózatos; állandóan 40 fok Reaumur. Mekában a koleraveszedelmen kívül a tifusz is folyvást fenyegetőbb mértékben mutatkozik. Naponta 40 ember pusztul el a zarándokok közül. Ezt azonban nem kell Európára nézve veszedelmesnek tartani, mert a tifusz Arábiában majdnem állandóan járván, kifelé nem igen terjed. — Konstantinápolyi távirat szerint a kolera már Allexandrett-ben is terjed. Aleppóban naponta 10 ember pusztul el kolerában.

A czár berlini látogatása. A Kreuzzeitung-nak jelentik Pétervárról, hogy a czár ama szándéka ellen, hogy Dániát meglátogassa és azután utazzék Berlinbe, igen nyomós körülmények ellene szólnak. A czárt azonban nem fog sikerülni szándékától eltántorítani. Magas helyen úgy nyilatkoztak, hogy a francia flotta látogatása után a czár elmehet egyszer ismét Berlinbe.

Nőnevelés és női kereskedelmi iskola.

III.

Kereskedelmi szakismerettel bíró nők a külföldön már régen, hazánkban pedig jelenleg keresett munkaerők. Azon nő, kinek legelőször volt erkölcsi bátorsága a debreczeni kereskedelmi akadémiánál vizsgálatot tenni, és kinek

fényesen sikerült a vizsgája, azonnal nyert alkalmazást itt helyben és miután egy évig az üzletben is begyakorolta magát, egy budapesti cégnél nyert alkalmazást, hol tisztességes álláson kívül igen szép fizetést is kap.

A gyakorlatilag kiképzett nők mindig számíthatnak alkalmazásra. Szerényebb igényeik, megbízhatóságuk, a vevő közönséggel szemben tapasztalt előzékeny modoruk és tapintatosságuk helyet biztosítanak részükre mindenütt, a hol az üzleti költségek szerényebb mértéke, az ellenőrzés korlátolt volta, a drágább segédszemélyzet alkalmazását kizárja, kiválóan pedig azon üzletekben, melyekben főleg nők mint vevők fordulnak meg.

Jó szolgálatot fognak tenni a női kereskedelmi tanfolyamok oly nőknek is, kik mint családtagok vehetnek részt valamely üzleti tevékenységben, kik idővel önálló üzletet is vezethetnek. Már most is látunk számos nőt önálló ipari foglalkozásban és vállalkozásban a többiek közt olyanokban, melyek üzleti szellemet, megfontolt számítást, pontos könyvvitelt, levelezést és egyéb szakismeretet kívánnak.

A női kereskedelmi tanfolyamok, továbbá a magasabb növevelés szolgálatában álló tanintezeteknek gyakorlati irányban való továbbfejlesztésére is jó szolgálatot tesznek; ezért kívánatos volna, hogy ifju tanítónők, kik magasabb polgári iskolai állásokra aspirálnak, részt vennének ezen tanfolyamokon.

A művelt középosztály nőtagjai eddig nálunk legalább a hasznos munkát lealázónak tartották és csak suttymban kerestek valami varrni, vagy himezni valót, mi azonban a nagy verseny és gyakorlatlanságuk miatt oly rosszul fizetetik, hogy abból a legnagyobb erőmegfeszítés mellett meg nem élhettek. Aránylag jobban jövedelmez a tanítói pálya; de eltekintve attól, hogy e pályához nem mindenkinek van hajlama, képessége és hivatottsága, attól lehet tartani, hogy az egyoldalú pályaválasztás következtében a tulproduktió lenyomja a tanítónő becsét és szaporítja a művelt proletariátust!

Azért kell háladatos tért nyitni az intelligens középosztályu nők számára a gyakorlati munka terén. Ügyes képzett munkás a kereskedelem és ipar terén mindig számíthat hálás foglalkozásra.

Midőn Ausztráliában a sok aranybányát fel fedezték, azt hitték sokan, hogy az arany ezen tömeges bányák kiaknázása által veszíteni fog értékéből. De egy bölcs, előrelátó nemzetgazdász azon axiomát állította fel, hogy az arany oly becses fém, hogy abból soha sem lehet elég. Az ügyes és képzett munkaerővel ép úgy vagyunk. Olyan becses ez, mint az arany, mely mostoha viszonyok közepette nem veszíti sem ragyogó fényét, sem felülmulthatatlan becsét, ha még annyi volna is.

Akik pedig elfogultságukban azt hiszik, hogy a női munkaerő a férfival versenyezhetik, azok nagyon tévednek. A nő nem vállalhat és nem végezhet phisikai erejét meghaladó munkát. Ezen a természet által szabott korlát miatt a nő sohasem versenyezhet a férfival. A nő ott van elemében, hol szorgalom, ügyesség, pontosság, tisztaság, józanság, megbízhatóság, modor és tapintat szükségeltetik. Eme kiváló tulajdonaiknál fogva a nők a kereskedelmi- és ipari forgalom- és vállalkozásokban állandó és jutalmazó foglalkozásokra bárhol és bármikor számíthatnak.

Zalai Márk.

Ujdonságok.

* A nemmel szavazók bankettje.

A függetlenségi és 48-as párt tagjai és azok a képviselők, a kik a közigazgatási törvény általános tárgyalása után »nem«-mel szavaztak, kedden este bankettre gyűltek össze a »Vadászkürt«-ben. Ott voltak: Irányi, Ugron, Helfy, Lázár Jenő gróf, Prónay Dezső báró, Eötvös, Holló, Tulok Benő, Madarász Jenő, Thaly, Szalay Károly, Petrich, Hevessy, Horváth Ádám, Papp Elek, Pappszász, Csajkos, Isaák, Györfly, Genesv Albert, Vecsey Endre, Szadofszky József, Fornszek Sándor, Perczel Miklós, Hoitsy, Meszlényi, Hentaller, Pázmándy Dénes, Bartha Miklós, Vallyi, Hermann Ottó, Szederkényi, Kiss Albert, Törs Kálmán, Illyés Bálint, Zborai Béla, Madarász József, Dobay Antal, Nagy Ferencz, Simoufay Sámuel, Matkovits Tivadar, Jeszenszky László, Olay Lajos. Az első felköszöntőt Irányi mondta a megyékre és az összetartásra. Toasztot mondtak még: Perczel Miklós a magyar népre, Vallyi Árpád Irányira, Ugronra és Prónayra, Eötvös Károly a beteg fekvő Polónyira, Madarász Jenő Eötvösre, Meszlényi nagy derűtséget keltő beszédben Perczelre, Lázár Jenő grafra és Domahidy Istvánra, Ugron Gábor a párt diadalára és a jövő küzdelem dicsőségére; Perczel, Thaly, Jeszenszky, Lázár gróf és Prónay Kossuthra, Meszlényi szellemes rögtönzött versben Helfyt és Károlyi Gábor gróft elítelte; végül beszéltek Papp Elek, Eötvös Károly, Petrich, Thaly és Partos Béla. A vidám társaság a legjobb hangulatban késő éjjelig maradt együtt. — E bankett is azt bizonyítja, hogy a közigazgatási vita a függetlenségi pártot teljesen összeforrasztotta.

— **Eljegyzés.** Dicsőfi József, közszere-tetben és köztiszteltetben álló debreczeni ev. ref. ifju lelkész, a kiváló egyházi szónok, ma tartotta eljegyzését néhai Harsányi Gábor debreczeni városi tanácsnok szép, kedves és művelt leányával, Harsányi Gizella kisasszonnyal. Tiszta szívből gratulálunk az ifju párnak, áldást és boldogságot kívánva frigyükre.

* **Tizenöt éves találkozó.** Mindazon tanuló társaimat, kik 1876-ik évben velem együtt tetek, érettségi vizsgát, kedves megbízatásomhoz képest szeretettel emlékeztetem, illetőleg hívom meg a f. évi. augusztus hó 1-én d. u. 5 órakor, Debreczen (a főiskola szénoi hivatali helyiségében) tartandó 15 éves találkozásra. Azon tisztelt tanuló társaim részére, kik ezen találkozásról még tudomással nem bírtak, bátor vagyok megjegyezni, hogy ezen találkozás — 5 éves szükebb körű találkozásunk alkalmával — a fenti évben itt érettséget tevő összes tanuló társaimra kiterjesztett, minélfogva meghívásomat valamennyiőtökhöz intézem s mindenitek megjelenését a bennünk összefűző kedves emlékek nevében kérem és remélem. A találkozás lehetőleg családostól történik, mit szíves figyelnetekbe ajánlok. — Viszontlátásig! 1891 július 10-én. Dr. Bakos Imre h. ügyvéd.

* **A kis király csinyjei.** Alfonz spanyol királynak nevelő helyett nevelője van és ennek okát egy külföldi lap a következőleg beszéli el. A kis spanyol király, ki most öt éves, eddig majdnem kizárólag asszonyi felügyelet alatt állott. Mivel pedig a kis király nagyon eleven vérű gyermek, az asszonyok meglehetősen el voltak vele foglalva. — Minden képzeltet csintalanságot elkövetett, ha meg nem akadályozták. — Így a múlt évben nagyanyja egy kis kezi feeskendőt hozott neki játéknak, a minőt a bécsi tüzoltók használnak. Persze a nagymama arra gondolt, hogy kis unokája majd a kertben fog játszani a feeskendővel, de bizony másra használta. Ugyanis egy kerti mulatságra több főrangú tiszt is hivatalos volt, közöttük egy tábornok világoskék színű, arannyal kivarrt egyenruhában, a rendjelek nagy szalagjaival feldisztve. Alfonz király ezt az urat választotta ki áldozatul. Előbb megtöltötte a vízipuskáját, azután elhívta a tábornokot ahhoz a virágágyhoz, hol a feeskendő állott, azzal az ürügyvel, hogy neki néhány virágot mutat. — Mikor aztán a tábornok látta volna érkezett,

a kis király ráeresztette a vizsugarat és a tábornok egész diszöltözéke merő viz lett. A kis király öröme pedig a sikerült csiny fölött végtelen volt, mindjárt oda hívta Merry del Val bécsi spanyol nagykövet fiát is, ki prelatus és azt is alaposan összelocsolta. Siettek is mindketten elosonni a veszedelmes helyről. Mivel pedig több ily pajkosságot követett el a kis király, amelyektől a gyöngéd női kezek nem tudták visszatartóztatni, azért biztak további nevelését erősebb, ferfikezekre. Ezért a regens királynő a pápához fordult, hogy engedje meg, hogy Raffaele Merry del Val, a római »Pontifica Accademia dei Nobili Ecclesiastici« tagja nevelőül küldessék a kis király mellé, mert a fiatal prelatus, aki alig 28 éves, tavaly először megjelenően a spanyol udvarban, a királynénak nagyon megtetszett. A pápa is alkalmasnak találta erre a célra Merry prelatust, aki tudományosságával, udvariasságával és nemes egyszerűségével eddig is kitűnt. Az új nevelő augusztus 1-én megy San Sebastianába a spanyol udvarhoz.

* **Diszes esküvő** volt f. hó 14-dikén Hajdu-Böszörményben. Kozma, gimn. igazgató leányát: Erzsikét vette feleségül Székely Töhötöm, zilahi főgimn. tanár. Az esketési szertartást, mely a reform. templomban folyt le, Szeremley József végezte. Esküvő után a menyasszony szülői házában gazdag lakoma s vidám táncz következett. A lakodalmi mulatság, melyen Böszörmény előkelősége s Zilahról is részt vettek, a reggeli órákban ért véget.

* **Elhunyt szinigazgató.** Lászy Vilmos, nyugalmazott szinigazgató, a magyar színészet egyik legeredményesebb veteránja, Budán elhunyt. Temetése tegnap d. u. 3 órakor volt. A gyászhalál Lukácsy Sándor mondott búcsuztatót a németvölgyi temetőben a sírnál pedig az elhunyt végakaratahoz képest Németh János és Kiss Mihály a »Szokott katonáknak« »Kalapom szememre vágom« kezdetű ismert szomorú nótáját énekeltek.

* **Villamvilágítás Szatmáron.** Sok évi vajadás után végre kedvező megoldást nyert Szatmár város villamvilágítási ügye, amennyiben a hozott közgyűlési határozatot a belügyminiszter némi pótlásokkal jóváhagyta. A város által igénybe veendő 500 lángra felül maradó 100, esetleg több lángra magánosoknál leendő elhelyezéséről bizottság fog gondoskodni.

* **A monacói kártyabarlangról** érdekes leleplezéseket eszközöl a »XIX. Siecle«-cz. tekintélyes francia lap. Ez a minden tisztességes érzelű embert undorral és gyűlölettel eltöltő játékbarmag még ma, a XIX-ik század utolsó felében is úzi borzasztó játékaikat és szedi egymásután a maga áldozatait. — A társulat részvénytársaság s mintegy 300 millió frank alaptőkével bír, az elmúlt évben részvényeseinek 32%-ot adott. E szerint a játékosoknak az elmúlt évben kerek 60 millió frankot kellett elveszteniök. A legtöbb részvényt a kártyabarlang tulajdonosai Bonaperte Roland herceg és ennek sógora Radzivil herceg bírták. Az elmúlt évben 87 szerencsétlen játékos végezte ki magát Monacóban, és pedig közöttük igen magas rangú, leg többnyire hercegi és grófi származású fiatal emberek, mint pl. Gourlet, kriegy hét alatt 1,300.000 frankot vesztett el. Valami Gjuin nevezetű férfi volt a bizományosuk, a ki azzal volt megbízva, hogy az ilyen öngyilkosságokat lehetőleg eltitkolja, illetőleg nyilvánosságra jönni ne engedje. És ez a férfi: Chevalier de la legion d'honneur, a »becsületrend legio« lovagja volt! Itt szerzett pénzzavar miatt végezte ki magát a múlt hónapokban az egész Franciaországban oly nagy feltűnést keltett, magas származású arisztocrata gróf Quadt Insy. Ugyancsak a »XIX. Siecle« elmondja legutóbbi számban, hogy a monte carliói játékbarmag igazgatósága évenként 1.100.000 frttal vásárolja meg a párisi sajtó hallgatását. Nevezetesen a Figaro évenként 80.000 frankot, a Petit Journal 25.000 frankot s a többi újságok is kellő arányban kapnak subventiót, csak hogy elhallgassák a játékbarmag szépségeit és falyolt vonjanak azok fölé! (L. XIX. Siecle.)

* **Tojás kereskedők figyelmébe.** A zürichi es. és kir. konzulnak 1890. évről

szóló jelentése több oly körülményt sorol fel, melyek Svájcba irányuló tojás kivitelünkre hátráltatólag folynak be. Így pl. a tojás kivittel foglalkozók nem igen válogatják meg a kivitelre szánt tojásokat; kicsinyek, silány minőségűek azok s rosszul csomagoltak; úgy hogy a rendeltetési állomásig nagy részök összetörnek. Ennek elkerülésére, s tojás kivitelünk lehető fokozása érdekében ajánlatos tehát, hogy tojás kereskedőink kivitelre szánt áruikat megválogassák, s azokat jól leszegezett ládába rakják, úgy hogy a hézagok teljesen ki legyenek töltve; czélszerű továbbá, a ládákat a szalma berakása előtt két réteg erős papírossal bélelni ki, mi az árut úgy télen, mint nyáron a hőmérséklet káros hatásától nagy mértékben óvja. Mire az érdekelt kereskedők figyelmézzel felhívatik. Debreczen, 1891. jul. 11. A kereskedelmi és iparkamara.

* Tökfalkó.

Apa: Azt mondd, a fiatal Mayer nőül akar téged venni?

Leány: Igen, papa!

Apa: Tudja, hogy egy fillért sem adhatok veled?

Leány: Igen! Azt mondja, hogy csak én kellem neki.

Apa: Hm! Mióta ismer már?

Leány: Oh, már évek óta.

Apa: No ilyen tökfalkónak nem vehetem használt a családban!

* **A miniszter köszönete.** A kereskedelmi miniszter: a nyiregyházai takarékpénztár egyesületnek, amely a hazai ipar és kereskedelem hatályosabb támogatása céljából létesített országos ipar és kereskedelmi alap gyarapítására 100 frttal járult, e hazafias adományáért köszönetét nyilvánította.

* **A hus és szalonna kivitel megkönnyítése.** A sertésusznak, a szalonnának és mindennemű kolbász felének Németország és Svájcba való kivitelénél ezentul a külön származási bizonyítvány mellőzhető, ha a szállítás postán kisebb mennyiségben történik, s az illetékes vámhivatalok valamely hitelt érdemlő módon (számlából, szállítólevélből, levelezésekből stb.) meggyőződnek arról, hogy a kérdéses húsművek nem amerikai eredetűek. Miről az érdekelt ezennel értesítettnek. Debreczen 1891 június 11. A kereskedelmi és iparkamara.

* **A lólegyek ellen jó szert kapunk.** ha két-három murek diófelelet 2—3 kanna folyó vagy állott kutvizzel leöntve egy egész éjjel állani hagyjuk s azután ¼ óráig felfőzzük, melylyel ha leült, egyszivacs segélyével a lovat ottan, a hol a legyek leginkább megszállják, lemossuk, védve lesznek a nagyobb támadások ellen. — Egy másik régi kipróbált jó szer, ha töklaput egy fával összedörzsölve, a levét kinyomjuk s ezzel a lovat ottan, a hol a legyek marják, bekenjük. A szürke lovak ugyan zöldes színt nyernek, de mihelyt megszárad a bekenet hely s vakaróval vagy lószörkeztüvel végigsimítjuk, lemegy.

* **Köszönetnyilvánítás.** A Debreczenben állomásozó m. kir. honvéd csapatok őrmesterei által f. év július 4-én a Margit-fürdő dísztermében, a m. kir. honvéd altisztek özvegyei és árvái segélyalapja javára megtartott zártkörű tánczestély alkalmával a következő felülfizetések történtek, melyek ezennel, köszönettel nyugtáztatnak: Ambrus János százados 1 frt, özv. Balogh Mihályné 50 kr, Bobory György ezredes 3 frt, Bournász főhadnagy 1 frt, Dr. Burger Péter 1 frt, Eszéky Gyula főhadnagy 1 frt, Fadlalla őrnagy 5 frt, Fürst Ödön 2 frt, Hauser Vincze 1 frt, Horváth István 1 frt, Krausz Zsigmond ezredes 1 frt, Kubinyi Lajos 2 frt, Marschalkó László százados 1 frt, Osváth Mihály főhadnagy 1 frt, Petrovics Vazul alezredes 4 frt, Ruttner Kálmán őrnagy 1 frt, Schnierer testvérek 1 frt, Szakács István 1 frt, Wagner György 3 frt, Wolf Bogdán ezredorvos 2 frt, Bartha Lajos százados 1 frt, Bolla Kálmán tábornok 1 frt, Biró Kálmán alezredes 1 frt, özv. Borbola Györgyné 1 frt, Ebner Lajos hadnagy 1 frt, Emerich Vilmos 1 frt, Farkas Gábor hadnagy 1 frt, Göttmann Bódog százados 1 frt, Hegedűs Sándor főhadnagy 1 frt, Kiss Erzsike 1 frt, Koszorus Ferencz főhadnagy 2 frt, Kis József

törzsör
András
zados 1
Schäff
1 frt. T
örmeste
m. kir
frt 15 k
5 frt. 8
ezred 5

Az

elégett
tés tüz
délut
a társ
hivatn

Al
nel kije
czeni h
július 2
őszintér
ezennel
K
15-én.

Bene

kodás
fog vég
az igaz
nyek m
lat egy
kancze
szék m
jai, rés
levőleg
binetbe
állásán
felebbv
rég a l
váltak
később
lord-ka
sőházo
vényisz
kancze
teher s
ban, le
Ezt a l
a külö
testület
díjazott
zás esz
évi ny
vesznel
Westbu
nács b
igen es
erre va
lord-ka
tagjai
bill azt
telesék
ragadn
működ
szék h
ujabba
hátrál

*
séget a

törzsörmeister gyűjtése 2 frt 60 kr. Mórincz Andras 1 frt. Paszter (Pásztelyi? szerk.) százados 1 frt. Prohászka Károly százados 5 frt. Schaff Jánosné 2 frt. Scäth Lipót főhadnagy 1 frt. Török Istvánné 1 frt, Varga Gábor csend. őrmester 1 frt, özv. Veréb Istvánné 1 frt. A m. kir. 4-ik honvéd gyalogezred őrmesterei 7 frt 15 kr, A m. kir. 6-ik honvéd gyalogezred 5 frt, 80 kr. A m. kir. 11-ik honvéd gyalogezred 5 frt 60 kr.

Az „ISTVÁN“ gőzmalom társulat

elégett magtára falának lebontására árlejtés tüzetik ki **folyó hó 18. (szombat) délután 3 órára**, az erre vállalkozók a társulat telepéni megjelenésre meghívotnak.

Az igazgatóság.

NYILT TÉR.*)

Nyilatkozat.

Alírott Bereczky Lajos hirlapíró, ezenel kijelentem, hogy a Kalicza Vilmos debreczeni helyi-vasuti ellenőr ur ellen 1891. évi július 2-án akaratomon kívül elkövetett sértést **őszintén bocsánalom s ezért Kalicza Vilmos urtól ezennel bocsánatot kérek.**

Kelt Debreczenben, 1891. évi július hó 15-én.

Bereczky Lajos, s. k.

Elöttünk:

Benedek János, s. k. Rázso Sándor, s. k.

TÖRVÉNYSZÉK.

— **Az angol felelbiteli bírások** körében legközelebb érdekes változás fog végbemenni. A parlament most tárgyalja az igazságügyi szervezetre vonatkozó törvények módosításáról szóló javaslatot s e javaslat egyebek közt lehetővé teszi a volt lord-kancellároknak, hogy a felelbiteli törvényszék munkájában, mint annak hivatalból tagjai, részt vehessenek. A lord-kancellár tudvalevőleg Anglia bírói testületének feje, ki a kabinetben a magisztraturát képviseli; e mellett állásánál fogva elnöke a felsőháznak s tagja a felelbiteli törvényszéknek. De még csak nemrég a lord-kancellár és a Master of the Rolls voltak az egyedüli equity-bírák Angliában s később is még, a hetvenes évek közepéig, a lord-kancellárok tevékeny részt vettek a felsőházon és a titkos tanácson kívül a főtörvényszékek bírói teendőiben, azóta a lord-kancellárok, kikre mind több adminisztratív teher súlyosodott, a főtörvényszékek munkájában, lehet mondani, éppen nem vesznek részt. Ezt a hiányt természetesen nagyon megérezte a különben is kevés tagból álló angol főbírói testület. Másrésztől azonban ott voltak a nyugdíjazott lord-kancellárok, kik kormányváltás esetén megválnak állásuktól, de 60,000 frt évi nyugdíjat huznak. Ezek szorgalmasan részt vesznek ugyan, mint lord Halsbury, Cairns, Westbury, Selborne a felsőház és a titkos tanács bírói funkcióiban, de ez idejüknek csak igen csekély részét veszi igénybe. Az új bill erre való tekintettel kimondja, hogy a volt lord-kancellárok eme minőségükben hivatalból tagjai a felelbiteli törvényszéknek s bár a bill azt is kimondja, hogy bíraskodni nem kötelesek, kétségtelen, hogy örömmel fogják megragadni az alkalmat, hogy ismét mint bírák működhesseken, miáltal a felelbiteli törvényszék hátralékai gyorsan el fognak tűnni, amint újabban teljesen megszűntek a Queen's Benet hátralékai.

*) E rovatban közöltékét nem vállal felelősséget a

Szerk.

— **A párbajok statisztikája** Magyarországon 1888-ban. Mint a Jogtudományi Közlöny írja, 1888-ban nálunk a törvényszékek összesen 73 embert ítéltek el párviadal miatt. A törvényszékek által elítelt személyekre a következő büntetéseket szabták ki: 2—5 évig tartó államfogházra íteltetett 1, 1—2 évig tartó államfogházra íteltetett 1, 6 hótól 1 évig tartó államfogházra íteltetett 7, 1—6 hóig tartó államfogházra íteltetett 14, 1—14 napig tartó államfogházra íteltetett 36. A törvényszékek által elítelt 75 személy életkora a következő volt: 16—20 évesek 6-an, 21—23 évesek 17-en, 24—30 évesek 29-en, 31—40 évesek 16-an, 41—50 évesek 5-en, 51—60 évesek 2-en, 60 éven felüliek nem voltak. Az elítelt személyek között volt nőtlen 52, nős 20, elvált 1, özvegy 2. Az elítelték közül 14-nek volt gyermeke, 61-en gyermektelenek voltak. A párbajozók vallása a következő volt: római katolikus 44, görög katolikus 4, görög keleti 4, ágost hitvallású 4, helvét hitvallású 8, unitárius 1, izraelita 9. A párbajozók közül 68-an magyarok voltak, 1 német, 3 oláh és 1 szerb. Hivatásra nézve 41-en az értelmiségi keresetet üzök osztályához tartoztak (tanítók, írók, ügyvédek, orvosok, művészek stb), 20-an tisztviselők voltak a földművelés és erdészettel, 6-an birtokosok, haszonbérletők és tiszték; az ipar bányászat és kohászatnál 2 önálló vállalkozó és hivatalnok és 1 segéd- vagy évi munkás volt; a kereskedelem és forgalomnál önálló vállalkozó és hivatalnok volt 1; jövedelméből élt 1; az előbbi rovatok alá nem esik 2; vagyon nélküliek 39-en voltak, kevés vagyonnal bírtak 9-en és 27-en vagyonosak voltak. Mind a 73 magyar honos volt, 70-en még soha nem voltak büntetve, 2-en hasonnemű vétség miatt és egy különnemű vétség miatt büntetve volt már.

CSARNOK.

AZ ESKÜVŐ.

— Elbeszélés. —

Irta: **A m o r.**

(Folytatás.)

Végre a barát gorombasággal törte meg az elfogultság jegét.

— Hol voltatok ilyen késő estig? — förmedt rájuk.

— A ligetben tisztelendő ur.

— Hát nem tudjátok, hogy ott egy nagy rabló van elásva? Áldozatok-e már az oltáron lelki kinjának enyhítésére? De minek is kérдем azt? hiszen még csak bőjtölni sem akartok! hogy lennétek áldozatkészek az egyház iránt, ha csak a testi jólétre gondoltok, mint az éhes hollók? Hiszen ti megennétek az áldozat husát is. S tudjátok mi illenék hozzátok? A legalázatosabb szolgaság meze: az apáca-talár és fátyol, a sanyargatás, a legszigorubb bünhődés. Mert atyátok lelke ég! ég lobogó lánggal s égni fog az ítélet napjáig, ha föl nem nyitjátok szeméiteket, s nem akartok látni. Sőtétben a temető mellett járni! óh mily vétkes vakmerőség! hát nem tudjátok, hogy a gonosz ott jár s megváltásért ordít? Nyughatíké az istentelen a sirban?

— Nem történt baj velünk s nem is félünk semmitől.

— Oh ti hitetlenek! — most már benne volt s buzgóságát emelé és tüzelé a rumos üveg, s így tombolt, fenyegetett, átkozódott, míg az öreg Monpestóné néha helyeslőleg intett fejével.

Rezeda már alig bírt magán uralkodni, bosszankodott is, de még inkább szeretett volna a jezsuitának szeme közé nevetni, vagy valami csinyt követni el rajta, de Kamilla kérés tekintete egyre emlékeztette őt ígéreterre s így hát csak hallgatott ájtatos figyelemmel.

A barát szigoruan igyekezett bebizonyítani, mennyire szükséges és üdvös a földi élvezetekről való lemondás. Hanem az erős ital hatása nem sokára oly világosan mutatkozott, hogy a profétai hang apránként mindinkább tűnedezett és tagolatlan, majdnem illetlen röfögésbe ment át.

— Mit lát az ember nálatok? — daddogá — húságot mindenfelé! Mikor előbb szobáitokba bepillantottam, szemem mindjárt egy czifra állványon akadt meg, melyen befestett golyó nyugszik. Mire való ez he?

Kamilla a leírás után tudta, hogy a földtekét érti a buzgólkodó jezsuita ur s megmagyarázta neki annak czélját.

— Micsoda? — ordita — mentse a szent szüz ilyen istentelenségtől! A föld gömbölyü? A tűzbe vele, a tűzbe! Gömbölyü? Milyen messze jártam én már s nem láttam egyebet hegy, völgy, víz, erdő és síkságnál, golyónak semmi jelét, nyomát.

— A tisztelendő urnak igazza lehet — szóla Rezeda komolyan — hiszen már sokat járt-kelt a nagy világban, még a tuillériákban is volt, az pedig szörnyü messze van! neki tehát jobban kell tudnia.

De most már vége lett Rezeda önuralmának, haszontalan igyekezett a nevetést elfojtani, mely végre annál nagyobb erővel tört ki. Hanem csodálatos! Clemo, a barát ez által nem érzé magát sértettnek, mámoros szemei előtt uszott a gyönyörű leány csábos alakja, a mint fejét kissé hátravetve pajzán kifakadásának engedé át magát, közelebb és közelebb jött s agyában azon gondolat támadt, hogy Rezeda sorsa felett ő fog határozni. Följe hajolt s halkkal mondá:

— Jer holnap hozzám gyermekem, jer, a gonosz hatalommal bír feletted.

Kamilla felugrott, a barát vigyorgása utálatos volt. Hideg borzadály futott végig rajta, Rezedát karon fogva, — minthogy az öreg asszony már félig mámoros álomba merült — akadály nélkül hagyta el a szobát s saját lakosztályába vonult.

*

Monpestó Ferdinánd Jerikónak nevezte el szép birtokát, melyet évek előtt Hunyady segélyével elhanyagolt pusztából mintagazdasággá alakított. Főnséges, bájos tájon, a folyó fordulatait követve vitt az ut a halmok lábainál. A cselédség házai kertek közt állottak, gyümölcsfák környezték a szántóföldeket és virágos réteket, az ut pedig mindkét felől árnyas tapolyfakkal volt szegélyezve. A völgy végén, mely egyszersmind a birtok határa volt, a táj egészen más jelleget öltött: messze terjedő lapály, unalmas egyhangu fűzfáültetvény vonult egész Jerikóig.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde. Julius 15-én. Buza öszre 9.22 pénz, 9.24 áru. Tengeri 1891. jul.—aug. 5.70 pénz, 5.72 áru. Zab öszre 5.37 pénz, 5.39 áru. — Káposztarepeze aug.—szept. 15.05 pénz, 15.— áru.

Vetések állása a külföldön. A vetések állása és mezőgazdasági állapot a külföldön, június második felében a következő volt: Algír: Az algiri főkonzul jelentése szerint az árpát learatták, az eredmény minden tekintetben kielégítő volt. A buza és rozs aratása folyamatban van; az eredmény, bárha a sáskák tetemes pusztitást vittek véghez, általában véve meglehetősen. Dánia: A kopenhágai főkonzul jelentése szerint a június első felében uralkodott kedvezőtlen időjárást, június második felében jó meleg idő váltotta fel, mi a veteményekre, a rizs kivételével, kedvező befolyással volt. A rozs, melyet a hűvös és esős időjárás virágzásában ért, szenvedett, de most

de már ez is meglehetősen gyarapodik. Buza és tavaszi kalászosok kedvezően állanak; jól fejlődnek a kapás növények is Nagy-Britannia: A londoni főkonzul jelentése szerint a vetések a beállott kedvező idő hatása alatt az utóbbi időben is tetemesen javultak; közép és jó középszerű termésre van kilátás. A fű kaszálása folyamatban van; az eredmények mennyiségileg nem lesznek megfelelők. A Liverpooli főkonzul jelentése szerint az ottani gabonatermés kilátások általában véve az utóbbi időben javultak; a buza kalászát hányja valószínűleg 6 hét lefolyása alatt aratható lesz; az árpa és zab is jól áll. Németország: A berlini főkonzul jelentése szerint a gabonaművek az utóbbi időben Poroszországban változatlanul állanak; a buza állása átlag csak gyenge, középszerű. A rozs a buzánál is kedvezőtlenebbül áll. — A hamburgi főkonzul jelentése szerint a kedvező meleg időjárás és eső a vetésekre nagyon jó hatással volt — mindazáltal az őszi vetések már egyáltalában nem sokat javulhatnak s legfeljebb csak gyenge közepes eredménnyel fognak fizetni. A orosz főkonzul jelentése szerint a hosszantartó kedvezőtlen és hűvös időjárásra június hó végével kedvező idő következett s némileg helyreállította a növényzetet. A rozs és buza vetések most kielégítően gyarapodnak. A széna betakarítása folyamatban van; az eredmény kielégítő. A Königsbergi konzul jelentése szerint a hó második felétől kezdve a növényzet jobban gyarapodik, — néhol ugyan gyakori vihar és jégeső volt, miáltal a vetések szenvedtek. — A tél folyamán szenvedett őszi vetésekre az időjárás kevésbé van jó hatással, de a tavasziakra annál kedvezőbb. A török birodalom: A janinai főkonzul jelentése szerint, a nagy szárazságot és hőséget esőzések váltották fel, s a folyamatban levő aratási munkálatokat akadályozzák; a terméskiállítások különbözők. A trapezunti főkonzul jelentése szerint a gabonavetések csekély kivétellel jól állanak; a termés-eredményt középszerűre teszik. A kukorica, dohány és hüvelyesek is kielégítően fejlődnek.

Az inség Oroszországban. A kazani tartományi tanács a napokban rendkívüli ülést tartott, melyen kontatálták, hogy a kazani kerületben a vetések 53,906 desszatin területen elpusztítottak. A kerület 20 járása közül csak ötnek lesz közepes termése, a többinek — 40,000 lakóval — nincs egy falat kenyere se. Ugyanezen gyűlésen konstatálták azt is, hogy Oroszországban 34,291 desszatin vetőmagra van szükség. A tanács elhatározta, hogy 120 font kenyeret oszt ki fejenként hat óra s hogy egy-egy desszatinre 8 pud vetőmagot szolgáltasson. — Samarából jelenti a Wolschsky Wjestnik, hogy az egész kormányzóságot borzasztó rossz termés sújtotta, minek következtében az ottani lakosság közt egyre fokozódik az izgatottság. A parasztok ezrivel vonulnak a déli kormányzóságokba munkát keresni. A Busskija Wjedomostinok Pultavából azt írja, hogy az őszi vetések az egész kormányzóságban tönkrementek. A tartományi tanács a chersoni tanácshoz fordult azon kéréssel, hogy tudassa vele azon ottani birtokosok nevét, a kik mérsekeltek áron hajlandók lennének vetőmagot eladni. A »Grashdanin« azon indítványt áll elő, hogy Péterváron és Moszkvában kenyérgyűjtések rendezzenek az inséges kormányzóságok számára; továbbá javasolja, hogy

a vöröskereszt-egylet bizottsága pénzügyítéseket kezdjen a nyomor enyhítésére. Egyedül a Moszk. Wjedom. iparkodik egy hosszabb cikkben bizonyítani, hogy az inség nem birhat befolyással Oroszország gazdasági helyzetére, mivel Oroszországnak igen sok aranykincse van s a birodalom déli részében kitünő termés várható.

Szerkesztői üzenet.

Udvarhelyi József urnak, H.-Nánás. Múltóztások előkeresni a »Dobreczen« jul. 2-iki számát s abban — a közönség rovatában — megtetszik találni levelét egész terjedelmében.

»**Kis Katiczának**«, helyben. Előre tudtuk, hogy tetszeni fog a »Cserebogár« urfő meséje. Hátha még Zilahitól hallotta volna fololvassa!

»**Kurucz magyar-nak**«, H.-Szoboszló. A Polonyi-Gajári párbajhoz nem lehet hozzá szólni, miután a segítők kiadták azon nyilatkozatot, hogy a párbaj a lovagiasság szabályai szerint folyt le. Bevezett becsületbeli ügyeket pedig bolygatni nem szokás.

A. B. urnak, Gastein. Kívánsága szerint cselekedtünk s a téves címzést, melyért a kiadóhivatal nem érdemelte meg a nyílt levelező-lapon történt szemrehányást, kiigazítottuk. Nem volt abban a téves címzésben semmi gúny, annál kevésbé sértési szándék, sőt éppen a tisztelet kifejezése akart lenni. Különben nagyon örülünk rajta, hogy a mai korban, midőn mindenfelé terjed a rang- és címekorság, ilyen demokrata érzelmekre találtunk.

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**

Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő
s **Dr. Bakonyi Samu** főszerkesztő.

Haszonbérbe adó.

A bárány-utczai 2455. számú, **igen jövedelmező ház**, teljes berendezésével együtt, mely áll: **több rendbeli kisebb-nagyobb lakosztály, bormérő helyiség, nagy telek**, melyen, miután a sertésvásár közelében van, **nagy sertésketrecek** építvék, **több istállóból** stb. folyó év **augusztus 1-től** haszonbérbe adó.

Értekezhetni **varga-utca 2186. sz. a. a tulajdonossal.**

344

2

Meghívás

az „**I S T V Á N**“ gőzmalom-társulatnak

1891. aug. 2-án d. e. 10 órakor

a városháza nagy tanácstermében tartandó

rendkívüli közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság által beterjesztett mérleg az 1891-ik év első feléről, az igazgatóság jelentésével az üzlet menetéről és a f. évi június 8-án történt raktári tüzesetről.

2. A felügyelő bizottság jelentése a mérleg megvizsgálásáról.

3. Az igazgatóság véleményes tervjavaslata, a magtár leégése folytán szükségessé vált új építkezésekre nevezve.

4. Elhunyt igazgatósági tag Simonffy Sámuel helyének választás utján betöltése. Kelt Debreczen, 1891. július 15-én.

Az igazgatóság.

Felhívtnak azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni és szavazati jogukat gyakorolni kívánják, hogy igazoló jegyeiket — az alapszabály 28-ik cikke értelmében — a közgyűlés előtti napig a társulat cegléd-utczai irodájában átvenni ne terheltesse; hol egy-szersmind a mérleg is július 26-tól megtekinthető.

346 3-1

Gyenes Lajos

női divat és rövidárak raktára

Debreczen, főtér, városház-épület.

Ajánlja:

női ruha szöveteket

és díszeket.

Jó mosó toile és satinokat

NAPERNYÓKET

Francia, Hauschild és Harlandi

kötő és himző pamutokat

Jó szabásu füzőket.

Mintákat kívánatra bérmentve küld.

Női ruhák elkészíttetését saját szöve-
teimből eivállalom. 1

Igen jutányos árban és tisztességesen lehet

temetkezni

bármely osztályú családnak a debreczeni asztalos-egylet temetkezési intézetében

Kenyérfiacz-tér Tisza-ház

Kovács Mihály fűszerkereskedése szomszédságában.

299

10-8

Kunz József és Társa

BUDAPEST

DEBRECZEN,

N.-VÁRAD

Kistemplom-bazár.

Francia batist

előnyös bevásárlás folytán, rendkívül olcsó **leszállított** áron.

Kiházásitási kelegye

teljes kiállításal.

Vászon, kész fehérnemű, divat-rövidáru butor-szövet, szőnyeg, függöny, ág és asztalterítő, paplan és matrác-raktár dus választékban, jutányosan szabott árak mellett.

Lynoleum (parafa szőnyeg)

bizományi raktár gyári áron.

Pike, trico, plüs

NYÁRI PAPANOK

328

és mindenféle

10

fürdő oziknek.

Férfi chifon-ingek

gallér vagy a nélkül 1-50, a hirneves Schroll-féle chifonból, három minőségben, 1-90. 2-20, 2-60.

Gallérok, kézelők, ZSEBKENDŐK
MINDEN ÁRHOZ.

Harisnyák
urak, nők, gyermekek részére.

CZÉRNA- és SELYEM-KEZTYÜK, napernyők,

ESERNYŐK

legelőcsőbb beszerzési forrása

SZABÓLAJOSFIAI

CZÉGNÉL

Debreczen, Rózsatér.

327 16

Ujjonnan nyílt üzletemben van szerencsém ajánlani a légmentesen elzárható

uj patent befőttös üvegeimet,

továbbá **közönséges sima fenekű igen csinos alaku beföttös, cukros, lekváros és ugorkás üvegeimet**

rendkívüli olcsó árban.

Mély tisztelettel

Lám Sándor.

Uj üzlethelyiségem: Hatvan- és Piacz-utca sarkán, Tóth Gyula házában, Szabó Zsigmond fűszerüzlete mellett. 323 6

Legujabban szabadalmazott

mosógépek,
kerti lóczák,

KERTI BUTOROK,

jégszekrények,

TIZEDES MÉRLEGEK,

mezőgazdasági eszközök,

a legjobb kaszák

írásbeli jótállással,

vas- és kátránytető-lemezek,

valódi „FUCHS“-féle

rokás jegyű szerszámok

minden iparághoz.

Minden vasáruba vágó cikkek

legelőcsőbb beszerzési forrása.

Képes árlap, kívánatra, bérmentve küldetik.

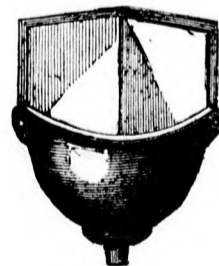
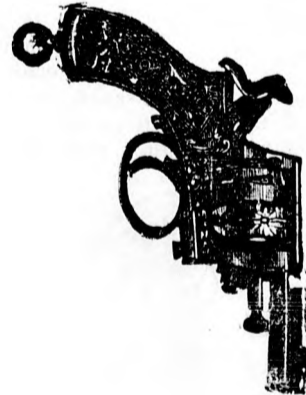
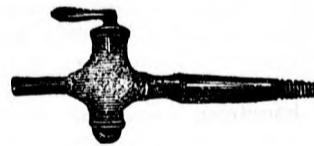
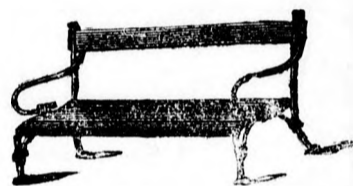
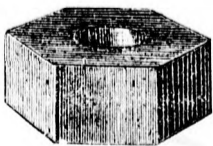
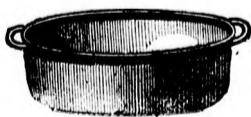
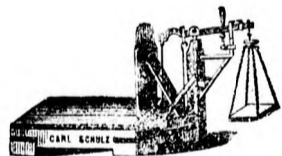
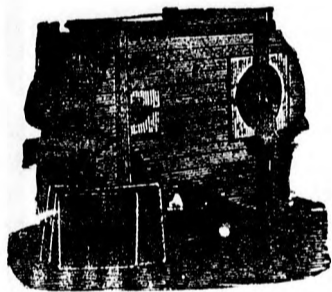
TÓTH GYULA

330 100-64

ELŐBB

TÓTH LAJOS ÉS TÁRSA

vaskereskedése Debreczen, főpiacz városház és czepléd-utca sarkán.

Eladás részletfizetésre áremelés nélkül!

Nagyrabecsült vevőimhez és a tisztelt közönséghez!

A nagyméltóságú m. kir. Miniszterium rendelete folytán a vasárnap általános munkaszünetet megállapító törvény folyó hó 19-én tényleg életbe lép.

Midőn tisztelt vevőimet e rendeletre emlékeztetni bátorkodom, tisztelettel kérem, hogy

tükben, géprészekben, legfinomabb gépolajban, czernákban

s egyebekben előfordulható szükségleteiket a hétköznapokon, idejekorán fedezni sziveskedjenek, minek megkönnyítésére üzlethelyiségemet szombaton és minden ünnepnapot megelőző hétköznapon este 8¹/₂ óráig nyitva tartandom.

Köszönetet mondva az irányomban évek hosszú során át oly nagy mérvben nyilvánult megtisztelő bizalomért, s tekintettel az aratás után mindég élénkebben nyilvánuló vételkedvre, felhasználom e czélszerű alkalmat, hogy ugy a házi használatra mint az ipari czélokra legkeresettebb

EREDETI

SINGER VARRÓGÉPEKSEL

gazdagon felzerelt raktáraitam becses figyelmébe ajánlom.

Különös figyelembe vételre ajánlom a The Singer Manufacturing Co legújabb piacra hozott gyarmányát: az

új eredeti Singer Vibrating Shuttle (V.S.) gépet.

Aminthogy a Singer-társulat a varrógép gyártás terén mindég az első helyet foglalta el, ugy e gyártmánya ismét egy újabb sikerének a lényes bizonyítéka. E gépben egyesülve vannak mindazon tulajdonok, melyeket a házi használat követel: könnyű kezelés, zajtalan működés, sokoldalú használhatóság és új szerkezeténél fogva valóban

mintája az egyszerűségnek.

A Singer-társulat gyártmányai tökéletességének és kitünő voltának elismeréséül több mint 300 díjat nyertek az összes országos és világkiállításokon, ami ékesen szóló bizonyítéka gépei utólrhetlen jóságának és munkaképességének.

Ezen előnyöket azután a varrógép kereskedők hasznukra fordítják, a mennyiben más csekélyebb értékű gyártmányokat — ezek gyárosai nevének elhallgatásával — Singer varrógép név alatt árusítanak el és mert az »eredeti« megjelölés felsőbb hatóságilag tiltva van, a könnyen hívó vevőket tévutra vezetendő, különféle más jelzőket, mint: »új«, »javított«, »elérhetlen«, »eredeti amerikai« stb. alkalmaznak, s a törvényesen bejegyzett gyári védjegyet is csalódásig hiven utánozzák; sőt constatatáltak esetek, hol utánzott gépek a bejegyzett védjeggyel ellátva hoztattak forgalomba, miért is kénytelen voltam az illetők ellen, a védjegy bitorlása miatt, a fenytő eljárást kérelmezni.

Más varrógép kereskedők pedig a Singer-társulat által fennállása óta, a hirdetéseknel használni szokott s Magyarországon is törvényesen bejegyzett nagy „S“ betűt — csekély változtatással utánozva, üzletük czimtablájára saját czimerüként függesztik ki.

Ezeknél fogva indittatva érzem magamat, a következő felvilágosítások nyújtására:

Miről ismerhető fel, hogy valamely gép eredeti-e és hogy csakugyan a Singer-társulat gyárában készült-e?

A szakértő megismeri az eredeti Singer varrógépet az első tekintetre, a hozzá használt anyag jóságáról és felülmulhatlan egyenletes és elővigyázatos összeállításáról; a nemszakértő részére pedig — érdekei megóvása szempontjából szolgáljon utmutatásul, hogy:

I. Minden eredeti Singer varrógépnek az itt oldalt látható védjegyet kell a karján és az állványának mindkét oldalán viselnie.

II. Minden eredeti Singer varrógépnek a teljes czéggel: „The Singer Manufacturing Co“ kell a karján ellátva lenni.

III. Minden eredeti Singer varrógéphez mellékeltek egy igazolvány, a mely az illető gép gyár számát, a Singer-társulat elnökének és Neidlinger G. Észak- és Közép-Európa vezérügynökének az aláírását viseli és annak bizonyítására szolgál, hogy a gép valóban a Singer-társulat gyárából került ki.

Megjegyezni kívánom még, hogy minden nagyobb vidéki városban saját czégem alatt fióküzletet tartok fen, és hogy **ismét eladásra gépeket senkinek sem adok.**

Midőn magamat továbbra is szives jóindulatába ajánlom, szolid és pontos kiszolgáltatást biztosítva vagyok

Debreczen, 1891. július hó 16-án.

Teljes tisztelettel:

A „THE SINGER MANUFACTURING CO“

New-York

debreczeni főügynöksége

NEIDLINGER G.

Nyomatott a »Debreczen« nyomda részvénytársaságnál, 1891.

Készpénzfizetés mellett tetemes engedmény!